

De zeven lagen van de persoonlijkheid

Het wezen van de mens is zeer eenvoudig, maar zijn persoonlijkheid is dat niet. De persoonlijkheid is zeer complex. De persoonlijkheid is als een ui - er zijn vele lagen van conditionering, corruptie, vergiftiging. Verborgen achter vele lagen -- wat Soefi's filters noemen -- is het eenvoudige wezen van de mens. Maar dat eenvoudige wezen zit achter zoveel filters dat je het niet kunt zien. En verborgen achter deze vele filters kun je de wereld ook niet zien -- omdat alles wat jou bereikt is gecorrumpereerd door de filters voordat het jou bereikt. Niets bereikt je ooit zoals het is; je blijft het missen.

Wetenschappers zijn het met de Soefi's eens. Wetenschappers zeggen dat we maar twee procent van de werkelijkheid zien. Slechts twee procent! Achtennegentig procent wordt gemist. Als je naar mij luistert, zul je slechts twee procent horen van wat er verteld is, van wat er gezegd is. Achtennegentig procent zal verloren gaan. En wanneer de achtennegentig procent verloren is gegaan, is die twee procent uit zijn verband gerukt. Het is alsof je willekeurig twee bladzijden uit een roman hebt genomen - één van hier, één van daar - en dan de hele roman begint te reconstrueren op basis van deze twee bladzijden. Achtennegentig bladzijden ontbreken. Je hebt geen flauw idee wat ze waren; je weet niet eens dat ze er waren. Je hebt maar twee bladzijden en je reconstrueert de hele roman opnieuw. Deze reconstructie is jouw uitvinding. Het is geen ontdekking van de waarheid, het is je verbeelding. En er is een innerlijke noodzaak om de gaten op te vullen. Wanneer je ziet dat twee dingen niets met elkaar te maken hebben, heeft de mind een innerlijke drang om ze met elkaar in verband te brengen. Anders voelt het zich erg ongemakkelijk. Dus verzin je een verband, je repareert die losse dingen met een verband, je overbrugt ze. En je blijft maar een wereld verzinnen die er niet is.

De eerste laag bestaat uit beschadigde fysieke zintuigen. Denk nooit ook maar eventjes dat je fysieke zintuigen zijn zoals ze zouden moeten zijn -- dat zijn ze niet. Ze zijn getraind. Je ziet dingen als je samenleving je toestaat ze te zien. Je hoort dingen als je samenleving je toestaat ze te horen. Je raakt dingen aan als je samenleving je toestaat ze aan te raken. De mens is veel van zijn zintuigen kwijtgeraakt -- reuk bijvoorbeeld. De mens heeft bijna geen reukzin meer. Kijk maar eens naar een hond en zijn vermogen om te ruiken -- hoe gevoelig is zijn neus! De mens lijkt wel erg armoedig. Wat is er met de neus van de mens gebeurd? Waarom kan hij niet zo diep ruiken als een hond of een paard? Een paard kan mijlver ruiken. De hond heeft een immens geheugen voor geuren. De mens heeft geen geheugen. Iets blokkeert de neus.

Zij die diep in deze lagen hebben gewerkt, zeggen dat de reuk verloren is gegaan door de onderdrukking van seks. Fysiek is de mens even gevoelig als elk ander dier, maar psychologisch is zijn neus bedorven. Geur is een van de meest seksuele deuren naar je lichaam. Het is door geur dat

dieren beginnen aan te voelen of een mannetje al dan niet op één lijn zit met het vrouwtje. De geur is een subtiele hint. Als het vrouwtje klaar is om met het mannetje te paren, laat ze een bepaalde geur los. Alleen door die geur begrijpt het mannetje dat hij geaccepteerd wordt. Als die geur niet door het vrouwelijk seksueel organisme wordt vrijgelaten, gaat de man weg; hij wordt niet geaccepteerd. De mens heeft de reuk vernietigd omdat het moeilijk zal zijn om een zogenaamde gecultiveerde maatschappij te creëren als je reukzin natuurlijk blijft.

Door deze laag moet alles wat bij je binnenkomt eerst dit filter passeren, en dit filter vernietigt, interpreteert, manipuleert, geeft nieuwe eigen kleuren, projecteert, verzint -- en de werkelijkheid wordt heel erg aangekleed. Wanneer deze laag verdwijnt.... Dat is wat yoga allemaal probeert: om je lichaam weer levend, gevoelig, jong te maken, om je zintuigen hun maximale werking te geven. Dan functioneert men zonder taboes om zich heen; dan stroomt er helderheid, gratie, schoonheid. Er ontstaat weer warmte, openheid -- en er vindt groei plaats. Men is voortdurend nieuw, jong, en men is altijd op avontuur. Het lichaam wordt orgastisch. Vreugde omringt je.

Door vreugde verdwijnt de eerste corruptie. Vandaar dat ik erop aandring om vreugdevol te zijn, feest te vieren, van het leven te genieten, het lichaam te accepteren -- niet alleen maar accepteren, maar je dankbaar te voelen dat God je zo'n mooi lichaam heeft gegeven, zo'n gevoelig lichaam, met zoveel deuren om je tot de werkelijkheid te verhouden: ogen en oren en neus en tastzin. Open al deze ramen en laat de bries van het leven naar binnen stromen, laat de zon van het leven naar binnen schijnen. Leer om gevoeliger te zijn. Gebruik elke gelegenheid om gevoelig te zijn, zodat dat eerste filter wegvalt.

De tweede laag is van conditionering: sociale, politieke, religieuze, ideologische geloofssystemen. Geloofssystemen maken je niet-communicatief. Als jij een Hindoe bent en ik een Mohammedaan, is er onmiddellijk geen communicatie. Als jij een man bent en ik een man, dan is er communicatie, maar als jij een communist bent en ik een fascist -- dan stopt de communicatie. Alle geloofssystemen zijn destructief voor communicatie, en het hele leven is niets anders dan communiceren -communiceren met bomen, communiceren met rivieren, communiceren met zon en maan, communiceren met mensen en dieren. Het is communicatie; het leven is communicatie.

De dialoog verdwijnt wanneer je belast bent met geloofssystemen. Hoe kun je echt in dialoog zijn! Je bent al te vol van je ideeën en je denkt dat ze absoluut waar zijn. Als je naar de ander luistert, ben je alleen maar beleefd, anders luister je niet. Jij weet wat juist is, je wacht gewoon tot deze man klaar is en dan spring je op hem. Ja, er kan een debat zijn en een discussie en argumentatie, maar er kan geen dialoog zijn. Tussen twee overtuigingen is er geen mogelijkheid tot dialoog. Overtuigingen vernietigen vriendschap, overtuigingen vernietigen menselijkheid, overtuigingen vernietigen gemeenschap.

Het derde filter, de derde laag, is pseudo-redenering, rationalisering, verklaringen, uitvluchten. Ze zijn allemaal geleend. Niet één ervan is je eigen authentieke ervaring, maar ze geven een soort voldoening. Je denkt dat je een heel erg rationeel wezen bent. Je kunt niet rationeel worden door geleende argumenten en bewijzen op te stapelen. De echte rede ontstaat pas als je intelligent bent. En denk erom, er bestaat een verschil tussen een intellectueel en de man die ik intelligent noem. De intellectueel gaat schuil achter een pseudo-redenering. Zijn redenering kan heel logisch zijn, maar ze kan nooit redelijk zijn. Zijn redenering is alleen maar pseudo-redenering, het lijkt op redenering.

De pseudo-redenering is alleen maar schijnredenering, het is geen weten. Het gaat meer om het vinden van excuses; het gaat meer om argumentatie. In dit soort misleiding is de mannelijke mind zeer bedreven. Dit is de expertise van de mannelijke mind. Hij heeft zich heel diepgaand in de kunst verdiept. Dit filter is heel erg sterk in de mannelijke mind. Echt redeneren ontstaat pas als pseudo-redeneren achterwege is gelaten. Wat is echte rede? Karl Jaspers heeft het perfect gedefinieerd. Hij

zegt: Rede is openheid, rede is helderheid, rede is de wil tot eenheid. De rede gebruikt de logica, haar methoden en begripscategorieën, alleen om ze te overstijgen. De rede is de ultieme bloei van wijsheid. Maar geen pseudo-redeneringen. Pas op voor de pseudo. De pseudo creëert altijd een filter en de echte wordt altijd een deur. Het echte is altijd een brug en het pseudo is altijd een blokkade. Deze derde, pseudo-redenerende laag is een van de grootste verstoringen in je wezen.

De vierde laag is emotionaliteit, sentimentalisme. Het is pseudo-gevoel, veel gedoe om niets, veel poeha. De vrouwelijke mind is hier heel erg bedreven in. Het is een soort leegte; het is alleen aan de oppervlakte. Het is onmachtig medeleven; het doet niets. Als iemand ziek is, ga je naast hem zitten en huil je. Je huilen zal niet helpen. Dit soort pseudo-gevoel moet worden opgespoord, anders zul je nooit weten wat echt gevoel is. Het echte gevoel is betrokkenheid, inzet. Het is empathie, niet alleen sympathie. Het is actie. Wanneer je echt iets voelt in je hart, transformeert het je onmiddellijk, het wordt actie. Dat is het criterium -- je gevoel wordt actie. Als je gevoel gewoon een gevoel blijft en nooit tot actie komt, dan weet je goed dat het pseudo is. Dan misleid je jezelf of iemand anders.

De vijfde laag is bedorven, vergiftigde instincten, onderdrukking, misvorming. Gurdjieff placht te zeggen dat al je centra elkaar overlappen, misplaatst zijn, met elkaar interfereren, in overtreding zijn, en je weet niet wat wat is. Elk centrum in zijn eigen functioneren is mooi, maar wanneer het zich gaat bemoeien met het functioneren van iemand anders, dan is er grote moeilijkheid; dan wordt het hele systeem neurotisch. Bijvoorbeeld, als je sekscentrum functioneert als een sekscentrum, is het helemaal goed. Maar mensen hebben het zo onderdrukt dat bij veel mensen het sekscentrum niet meer bestaat in hun geslachtsorganen, het is verhuisd naar hun hoofd. Dit is wat overlapping is. Nu bedrijven ze de liefde via hun hoofd -- vandaar het grote belang van pornografie, visualisatie. Zelfs tijdens het vrijen met je vrouw kun je aan een mooie actrice denken -- dat je met haar aan het vrijen bent. Dan ben je er opeens in geïnteresseerd om te vrijen met je vrouw.

De zesde laag is gecorrumpeerde intuïtie. Er is een fenomeen dat intuïtie heet en waarvan we ons bijna niet bewust zijn geworden. We weten niet dat er zoiets als intuïtie bestaat -- omdat intuïtie de zesde laag is. Die vijf lagen zijn zo dik dat men de zesde nooit gaat voelen. Intuïtie is een totaal ander soort fenomeen dan de rede. De rede argumenteert; de rede gebruikt een proces om tot een conclusie te komen. Intuïtie springt -- het is een kwantumsprong. Het kent geen proces. Het komt gewoon zonder enig proces tot een conclusie. Intuïtie is afstemmen op jezelf, volledig afstemmen op jezelf. En vanuit die afstemming ontstaan oplossingen uit het niets.

De zevende en laatste laag van valsheid is het pseudo-zelf, het ego; de noties van uniek zijn, speciaal, uitzonderlijk; de noties van je eigen ding doen... en je weet niet eens wie je bent, je weet niet wat van jou is. Noties van het ego blijven je corrumperen, en dan kan je niet luisteren naar de waarheid.

Osho, The People of the Path, Vol 2 # 5